No. 1174 — 1851.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 28 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden voor ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Februarij.

De Katholijken in Nederland gedurende het jaar 1850.

Men heeft in een vorig artikel gezien, zoo vervolgt de *Ami de la Religion* van den 22 dezer, hoedanig in het begin van het afgeloopen jaar de toestand was der Katholijken in Nederland. De regering en de partijen hadden er allezins belang bij hen te ontzien, en de grondslag der verzoening was al zeer eenvoudig: men kon namelijk volstaan met, ten hunnen opzigte, in de burgerlijke en staatkundige betrekkingen, voortaan de nieuwe grondwet op eene opregte en loyale wijze te eerbiedigen.

Doch al waren de woorden gelijkheid van regt en vrijheid in het godsdienstige in de grondwet geschreven, zij bleven daar staan als eene doode letter, en dag aan dag werden zij door eene willekeurige en uitsluitende staatkunde op eene ergerlijke wijze gelogenstraft en tot schande gemaakt. Het was dus de zaak der Katholijken zich in de allereerste plaats te vergewissen aangaande de gezindheid hunner landgenooten en om dezen, door het te kennen geven van maar al te lang miskende grieven, tot de keuze te noodzaken van hun of eene wettige verdeeling van regten en vrijheid te vergunnen, of wel te weigeren. Dit deden zij, in even gepaste als gematigde bewoordingen.

Een hunner meest verspreide dagbladen, *de Tijd*, leverde statistieke tabellen aangaande de verdeeling van openbare ambten en bedieningen in alle provincien des rijks. Hierdoor werd het bewijs geleverd dat de Katholijken tot een schandelijk ostracisme verwezen waren.

Een der ijverigste en onvermoeidste verdedigers hunner zaak heeft vervolgens het tafereel voltooid en gekleurd. Hij wees met nog meer nadruk de onregtvaardige handelingen des bestuurs en de trouwlooze kuiperijen van de geheime protestantsche genootschappen aan; hij herinnerde en stelde in haar ware licht de voornaamste trekken van de geschiedenis der Nederlanden en brandmerkte, te midden der verhevenste staatkundige beschouwingen, de lichtschuwe zamenrotting, die een talrijk en achtenswaardig gedeelte der bevolking, zonder dat zij den minsten tegenstand kon bieden, aan de grilligheid en den willekeur van eene vijandige meerderheid prijs gaf.

Dit schrander vertoog, waaraan de bedoelde volijverige verdediger der katholijke zaak in Nederland den nederige naam van *Mémoire* gaf, was inderdaad niets minder dan een waar *Manifest*. Het verwekte dan ook niet alleen in Nederland, maar zelfs in geheel Europa eene zeer diepe sensatie.

En werd dat beroep op de billijkheid en goede trouw door de Nederlandsche Protestanten gunstig aangenomen? Helaas, dat zij verre. De feiten, de cijfers, waarop het berustte, waren niet voor wederlegging vatbaar; men heeft het zelfs niet eens durven beproeven. Maar in den aanvang poogde men die belangrijke ontdekkingen te verstikken; vervolgens besloot men zich op eene wreedaardige wijze daarover te wreken.

Om ze te verstikken, daartoe konden de pogingen niet lang baten. Te vergeefs had men daarop twee maanden lang slechts met een vooraf berekend stilzwijgen geantwoord, doch weldra werden de genoemde ontdekkingen van de pers in de Staten-Generaal overgebragt.

De *Ami de la Religion* heeft in der tijd van de zittingen der Tweede Kamer van 10, 11, 12 en 13 December 1849 verslag gegeven. Eenige woorden zullen genoegzaam zijn om die belangrijke debatten hier nogmaals te schetsen. Daartoe was aanleiding gegeven door den heer Dommer, bij gelegenheid der behandeling der begrootings-wetten; andere leden, t. w. de heeren Borret, Luyben en van Sevenaer ondersteunden hun ambtgenoot Dommer.

Doch wat gebeurde er? Hunne vijanden slaakten in het eerst eene kreet van verbazing en verontwaardiging, maar toen zij aan de behandeling der kwestie kwamen, werd de waarheid der aangevoerde beweringen door de protestantsche sprekers Engelen, Lotsy en Groen geenszins bestreden. Zij wilden het slechts doen voorkomen als of deze plotselinge openbaringen ontijdig waren. De heer Bachiene ging echter nog verder; hij uitte den wensch, dat men de klagten der Katholijken zou doen ophouden door hun regt te laten wedervaren. De nieuwe minister, de heer Thorbecke, scheen slechts over ééne zaak verontrust, namelijk dat zij, die het incident hadden uitgelokt, hem zouden hebben kunnen beschuldigen van bedoelingen in strijd met de beginselen en regten, tot welker verdediging zijne eervolle antecedenten hem de verpligting oplegden.

Was alzoo, door het verschijnen van de *Mémoire*, de banier der Katholijken opgestoken, de openbare discussie in de Kamer was voor hen reeds eene eerste zegepraal. Maar de spijt en wraakzucht hunner vijanden nam daardoor des te meer toe; secte-geest en dweepzucht overschreeuwden bij hen, op weinige uitzonderingen na (1), elke andere bedenking. Die secte-geest deed alle fractien der Protestanten in één gemeenschappelijk denkbeeld van onverdraagzaamheid overeen komen, bij verdubbelde zijne sluwheid en haat, in den strijd, waarin hem eene onverwachte tegenstand verbeidde, en rustte zich langzamerhand toe op de wraakoefening, die hem over zijne geleden nederlagen moest troosten.

Zóó werd het jaar 1850, dat onder een beter voorteeken begonnen was, vervuld met die kleine vijandelijkheden, welke gewoonlijk het voorspel zijn van een grooten veldslag.

Wat den aard dier eerste aanvallen betreft, het volgende kan er een denkbeeld van geven. Z. H. Pius IX, wiens vaderlijk hart een diep medegevoel heeft van al de rampen en het lijden der geheele Christenheid, had in zijne goedheid aan de bevolking der door de overstrooming van den voorlaatsten winter verwoeste provincien, eene som van 10,000 francs geschonken, welke som aan de Nederlandsche regering word uitgekeerd door de officieele tusschenkomst van den pausselijken internuntius te 's Gravenhage.

Wie zou het nu kunnen gelooven, en echter is het maar al te waar geweest, dat men die voortreffelijke en waardige daad van edelmoedigheid heeft willen doen voorkomen als eene poging tot *aanranding* en *overheersching*, en dat men daaruit aanleiding heeft willen zoeken om luide kreten aan te heffen tegen de heerschzuchtige bedoelingen van het hof van Rome, ja dat de lasterzucht voor een oogenblik zelfs zoo ver ging van te durven beweren, dat die gift niets anders was dan de vrucht eener verduistering van gelden ....!

Uit dit staaltje van de eerlijke wapenen, waarmede de Hollandsche Protestanten hunne Katholijke landgenooten bestoken, kan men al het overige beoordeelen. Bijna al hunne dagbladen eigenden zich dat thema toe en varieerden het als om strijd; maar men moet geregtigheid laten wedervaren aan wien zulks behoort: de eer der uitvinding kwam toe aan de *Evangelische Kerkbode*.

De anti-katholijke proselytenjagt is in de scholen niet meer naauwgezet dan in de pers; zij deinst zelfs niet voor geringe middelen terug. Immers heeft men niet, uit zucht tot proselytisme, een boek laten zamenstellen en drukken, waarvan op elke bladzijde de katholijke godsdienst in een valsch en hatelijk daglicht wordt gesteld, en zulks alleen met het doel om van die losse vellen omslagen te maken voor de schoolboeken en schriften, tot welker gebruik de kinderen van alle godsdiensten verpligt zijn? Men moet het bekennen dat dit een sluw bedacht middel was om aan de katholijke kinderen eene protestantsche catechismus in handen te spelen en om zoo doende het venijn der dwaling en des ongeloofs tot in de huisgezinnen te doen doordringen!

Het is onnoodig te zeggen, dat de uitdrukkelijkste voorschriften der wet voortdurend werden overtreden bij het begeven van ambten en bedieningen. De Amsterdamsche schoolcommissie had een harer leden verloren; die vakature had door een Katholijk moeten vervuld worden; dit was niets meer geweest dan het striktste regt vorderde. De Commissie stelde inderdaad een Katholijk voor, maar het Collegie van Burgemeester en Wethouders benoemde een Protestant. Zoo moest er ook eene vakature vervuld worden in de commissie van beheer over de gevangenissen in Noord-Holland. Er waren twee kandidaten; de een, was een man met speciale wetenschappelijke en practische kennis toegerust, maar hij had het ongelijk van katholijk te zijn. Men gaf dus den voorkeur aan een koopman. Waarom? Alleen omdat laatstgenoemde een Protestant was.

Eindelijk weet men dat er sedert 1827 een konkordaat bestaat tusschen den H. Stoel en de Nederlandsche regering. Krachtens dit konkordaat, dat sedert 23 jaren nog onuitgevoerd is gebleven, eischen de Katholijken eene regeling van het bisschoppelijk bestuur, ter vervanging van dat der apostolische vikariaten. Op hun aandringen antwoordt men eenvoudig, dat eene zoodanige regeling van het kerkelijk bestuur *ontijdig* is. In welk opzigt zulk een maatregel ontijdig zijn zou, heeft men nooit gezegd.

Daarentegen hebben al de Hollandsche dagbladen zich onlangs gehaast om partij te trekken voor de Anglikaansche onverdraagzaamheid in het geschil nopens de invoering van de katholijke hierarchie in Engeland; en het kan niet aan gebrek aan ijver van hunne zijde geweten worden, dat hunne lezers geen toestanden met elkander hebben verward, die trouwens hemelsbreed van elkander verschillen, en dat zij de gisting en de opgewondenheid, die in Engeland heerschte, niet op hunnen vaderlandschen bodem hebben overgebragt. Zelfs een officieel dagblad beging de onverklaarbare onbetamelijkheid van als met eene lofspraak in zijne kolommen op te nemen den beruchten brief van John Russell; een brief, die zelfs eenen minister van Groot-Brittanje tot oneer verstrekt, maar welks overneming nog des te onvergefelijker is, vermits deze daad eene handeling is, waarvan het denkbeeld ingeboezemd schijnt te zijn door een gouvernement, dat officieele en gestadige betrekkingen onderhoudt met Pius IX, niet alleen als wereldlijk vorst, maar ook als Paus.

Deze opgenoemde bijzonderheden zijn in zekeren zin nog slechts bijzaken. Al deze handelingen beteekenen nog niets in vergelijking met wat er gebeurd is bij de beraadslagingen over de wet op de verkiezingen en op de zamenstelling der volksvertegenwoordiging. Dit zullen wij in een volgend nummer breeder uiteen zetten.

De *Univers* neemt het artikel van de *Katholiek* vertaald in zijne kolommen op, waarin verslag wordt gegeven van de interpellatie in de Tweede Kamer, tijdens de discussie der begrooting, door den heer Luyben tot het gouvernement gerigt omtrent het grondwettig regt der katholijke Kerk tot regeling harer hierarchie. De *Univers* laat deze overname voorafgaan door de volgende bemerking, welke wij van belang achten onder het oog onzer lezers te brengen:

»De protestantsche regering van Nederland heeft dezer dagen aan de protestantsche regering van Engeland eene gevoelige les gegeven: hoe het eerbied moet hebben voor de godsdienstvrijheid. Geïnterpelleerd zijnde over de vraag om te weten of het zich dacht te moeten verzetten tegen de herstelling der katholijke hierarchie in de Nederlanden, verklaarde het minister plegtig, dat het zich in dat geval daartegen niet alleen niet zou verzetten, maar dat het zelfs met de grootste voldoening de katholijke Kerk zou zien gebruik maken van het regt, hetwelk aan alle door de wet erkende godsdiensten toekomt, van namelijk zelf en buiten invloed der regering haar innerlijk bestuur te regelen.

»Wij vermeenen het verslag der zitting, waarin deze verklaring gegeven is, alsmede het kort overzigt der feiten, die daaraan vooraf gingen en er aanleiding toe gaven, onder de oogen van den lezer te moeten brengen. Wij ontleenen dat stuk aan de laatst uitgekomen aflevering van het Nederlandsch maandwerk *de Katholiek*, een tijdschrift van een hooge wetenschappelijke waarde, onder redactie van de professoren van Warmond en Hageveld, geestelijken vol kennis, talent en

---

(1) Een ongenoemd Protestant, in eene brochure, getiteld: *het Protestantismus en de Staten-Generaal*, de toen onlangs plaats gehad hebbende discussien als een schandaal hebbende aangeduid, antwoordde een ander Protestant op die brochure op eene loijale wijze met de uitgave van een vlugschrift: *Onpartijdig onderzoek der zittingen van 10 en 13 December 1849*. Het doet ons leed dat laatstgenoemde auteur, het geschrift dat hem tot eer verstrekt, niet van zijn naam voorzien heeft.

ijver, die aan de katholijke Kerk in Nederland allerbelangrijkste diensten bewezen hebben en nog dag aan dag bewijzen. Men zal daarin opmerken dat in de discussie het voorbeeld van Engeland is aangehaald, maar alleen om het te wraken."

De Wetgevende Kamer van het Groothertogdom Luxemburg heeft den 15 hare zitting gesloten. Den 1 October zullen de zittingen hervat worden, en zal de Kamer voor de helft uit nieuwe leden bestaan.

Voor de tweede katholijke Kerk te Génève

is bij de Redactie van *de Tijd* op nieuw ontvangen:

Van Dr. C. H. *f* 10. Met het vroeger opgegevene te zamen *f* 768,03½.

Ontwerp van Wet tot zamenstelling der regterlijke magt en beleid der Justitie.

§ 4. Van den Hoogen Raad.

Art. 76. De Hooge Raad is het opperste geregtshof voor het Rijk in Europa; zijne regtsmagt strekt zich, in de gevallen en op de wijze, bij bijzondere wetten of reglementen van algemeen bestuur geregeld, mede uit tot vonnissen of arresten, door regterlijke collegien in de kolonien en bezittingen in andere werelddeelen gewezen.

De uitspraken der regters of collegien, aan wie bij andere wetten burgerlijke of strafwettelijke regtsmagt is of zal worden opgedragen, zijn alleen aan de hooge regtsmagt van den Hoogen Raad onderworpen, in de gevallen bij die bijzondere wetten bepaaldelijk aangewezen.

Het getal der leden van den Hoogen Raad, en de bezoldiging door ieder hunner, door den proc.-gen., de advokaten-gen., den griffier en de substituut-griffiers te trekken, worden bij eene afzonderlijke wet geregeld.

Art. 77. De raadsheeren, proc.-gen., advocaten-gen. en griffier in of bij den Hoogen Raad moeten zijn Nederlanders, den vollen ouderdom van vijf en dertig jaren bereikt, sedert ten minste tien jaren op eene van 's Rijks hoogescholen den graad van meester in de regten verkregen hebben, en, ten gevolge van een afgelegd staats-examen, tot het dingen naar regterlijke betrekkingen toegelaten zijn.

De substituut-griffier moet zijn Nederlander, den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren bereikt, sedert ten minste twee jaren den graad van meester in de beiden regten aan eene van 's rijks hoogescholen verkregen hebben, en, ten gevolge van een afgelegd staats-examen, tot het dingen naar regterlijke betrekkingen toegelaten zijn.

Art. 78. De Koning benoemt de leden van den Hoogen Raad uit de voordragten, hem door de Tweede Kamer aangeboden, voor hun leven.

De procureur-generaal, de advocaten-generaal, de griffier en de substituut-griffiers bij den Hoogen Raad worden regtstreeks door den Koning aangesteld, de [illegible] voor zijn leven, de overigen tot wederopzeggens toe.

Art. 79. Wanneer eene plaats van raadsheer in den Hoogen Raad openvalt geeft deze daarvan kennis aan de Tweede Kamer Staten-Generaal, en voegt daarbij eene door dien Raad met den procureur-generaal, in raadkamer vergaderd, bij besloten briefjes en met meerderheid van stemmen opgemaakte aanbevelingslijst van tien candidsten, waarop de Tweede Kamer, bij het maken van hare nominatie, zoodanig acht slaat, als zij dienstig oordeelt.

De leden der geregtshoven, der arrond.-regtbanken, de leden van het openbaar ministerie bij deze collegien en de advocaten, die hunne ambten of betrekkingen met ijver en naauwgezetheid gedurende meerdere jaren hebben waargenomen, komen bij het opmaken dier lijst bijzonder in aanmerking.

Art. 80. De Hooge Raad oordeelt in eersten aanleg over alle burgerlijke regtsvorderingen, waarbij de Koning, de leden van het Koninklijk Huis, of de Staat als gedaagden worden aangesproken. Zakelijke regtvorderingen en die belastingen betreffen, worden echter voor den gewonen regter gebragt.

Art. 81. De Hooge Raad oordeelt insgelijks in eersten aanleg en in het hoogste ressort over alle jurisdictie-geschillen:

1°. tusschen kantongeregten en arrondissements-regtbanken, welke niet behooren onder hetzelfde geregtshof;

2°. tusschen de geregtshoven;

3°. tusschen een geregtshof en eene arrondissements-regtbank of kantongeregt daaronder ressorterende;

4°. Tusschen een geregtshof, arrond.-regtbank of kantongeregt ter eenre, en een der collegien aan wie bij bijzondere wetten regtsmagt is opgedragen, ter andere zijde, en voorts over alle vorderingen ter zake van regtsweigering.

Art. 82. De Hooge Raad oordeelt almede in eersten aanleg over alle geschillen in zaken van prijzen en buit, die door de schepen van oorlog van den Staat, of door schepen bij particulieren uitgerust en van commissien of *lettre de marque* voorzien, worden achterhaald en opgebragt, mitsgaders over alle geschillen, welke deswege tusschen de nemers onderling ontstaan.

Art. 83. De arresten, door den Hoogen Raad in eersten aanleg in burgerlijke zaken gewezen, zijn aan revisie onderhevig.

Art. 84. De Hooge Raad oordeelt bij wege van hooger beroep:

1°. over de aan hooger beroep onderworpen arresten, door de geregtshoven in eersten aanleg gewezen;

2°. over de arresten door de geregts-hoven in de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen gewezen, in de gevallen, waarin die, overeenkomstig de daaromtrent bestaande of nader vast te stellen wetten of reglementen van algemeen bestuur, aan hooger beroep onderworpen zijn.

Art. 85. De Hooge Raad neemt, op bekomen last, ter vervolging van 's Koningswege of van wege de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het eerste en laatste ressort kennis van alle ambtsmisdrijven begaan door de leden van den Raad van State en de commissarissen des Konings in de provincien.

De vorderingen tot vergoeding van kosten en schaden, mits geene *f* 300 te boven gaande, kunnen met deze strafvervolgingen vereenigd worden.

Art. 86. Hij neemt insgelijks, op bekomen last, ter vervolging van 's Konings wege of van wege de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het eerste en laatste ressort kennis van de ambtsmisdrijven door de hoofden der ministerieele departementen, als verantwoordelijke raadslieden der Kroon, begaan.

Art. 87. De Hooge Raad neemt wijders in eersten aanleg en in het hoogste ressort kennis.

1°. van alle misdrijven, in of ter gelegenheid der uitoefening hunner ambtbediening begaan door de kanseliers van de orden des rijks, de gezanten en andere diplomatieke agenten bij buitenlandsche mogendheden, staten of republieken, de griffiers van de beide Kamers der Staten-Generaal, den secretaris van den Raad van State en de leden en secretaris van de Algemeene Rekenkamer.

2°. Van alle misdrijven, gedurende den tijd hunner bediening of voor hunne benoeming begaan door den president, raadsheeren, procureur-generaal, advocaten-generaal, griffier en substituut-griffiers van en bij den Hoogen Raad; den president, de leden, de ambtenaren van het openbaar ministerie den griffier en substituut-griffier van en bij het hoog militair geregtshof, of van en bij zoodanig ander collegie, aan hetwelk het hooger beroep der vonnissen van krijgsraden of zeekrijgsraden mogt worden opgedragen; de presidenten, raadsheeren, ambtenaren van het openbaar ministerie, griffiers en substituut-griffiers van of bij de geregtshoven.

De Hooge Raad is bevoegd tevens kennis te nemen van de vordering tot vergoeding van kosten en schaden door de beleedigde partij tegen voorschreven ambtenaren gedaan, wanneer die vordering geene *f* 300 te boven gaat.

Art. 88. De Hooge Raad wijst ook in het eerste en hoogste ressort:

1°. over de misdaad van zeerooverij;

2°. over alle misdrijven, bij of ter gelegenheid van het nemen van prijzen, het behalen van buit, of het vervoeren of verdeelen daarvan gepleegd.

Art. 89. Tegen de arresten van den Hoogen Raad wordt geene cassatie toegelaten.

Art. 90 De Hooge Raad neemt kennis van den eisch tot cassatie gedaan tegen:

1°. de handelingen der geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten en tegen hunne vonnissen en arresten in het hoogste ressort gewezen.

2°. de vonnissen en arresten in het hoogste ressort gewezen door collegien, aan welke bij bijzondere wetten regtsmagt is of wordt opgedragen, in de gevallen bij de bijzondere wetten, waarbij die regtsmagt is of wordt geregeld, aangewezen.

Art. 91. De eisch tot cassatie kan worden ingesteld, hetzij door partijen, hetzij ambtshalve door den procureur-generaal bij den Hoogen Raad.

Art. 92. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad kan zich, *in het belang der wet*, in cassatie voorzien tegen alle, volgens art. 90 dezer wet voor cassatie vatbare handelingen, vonnissen en arresten, zonder dat het te wijzen arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de regten door partijen verkregen.

De vordering tot cassatie, *in het belang der wet* is aan geene termijnen verbonden; indien het vonnis of arrest nog niet in kracht van gewijsde is gegaan en [illegible] der partijen [illegible] zich in cassatie voorziet, vervalt de aangevangen instantie en blijft het regt inmiddels geschorst.

Art. 93. De Hooge Raad vernietigt de handelingen, vonnissen en arresten in art. 90 omschreven:

1°. wegens verzuim der vormen omschreven op straffe van nietigheid;

2°. wegens verkeerde toepassing of schending der wet of wettelijke verordeningen;

3°. wegens onbevoegdheid of overschrijdieg van regtsmagt.

Art. 94. In alle veroordeningen van burgerlijk regt in eersten aanslag of in hooger beroep bij den Hoogen Raad aangebragt, mitsgaders in alle verordeningen tot cassatie van vonnissen of arresten in burgerlijke of strafzaken, wordt door zeven raadsheeren regt gesproken.

Art. 95. In strafvervolgingen, zoowel in eersten aanleg als in hooger beroep ter kennisneming van den Hoogen Raad staande, wordt door acht raadsheeren regt gesproken.

Tot veroordeeling wordt meerderheid van stemmen gevorderd; bij het staken der stemmen, wordt het arrest uitgesproken ten voordeele van den beklaagde

Art. 96. In de vorderingen tot revisie wordt door elf raadsheeren regt gesproken.

Art. 97. Partijen zijn niet ontvankelijk in cassatie zoolang de gewone wijze van procederen toereikende is om hare bezwaren te doen herstellen.

Art. 98. De Hooge Raad, een vonnis of arrest vernietigende, ter zake van verkeerde toepassing of schending der wet, van onbevoegdheid of overschrijding van regtsmagt, spreekt, zonder in een nieuw onderzoek der daadzaken te treden, tevens ten principale regt.

Deze uitspraak is in geen geval voor eenige nadere regterlijke voorziening vatbaar.

Art. 99. Indien een vonnis of arrest vernietigd wordt ter zake van verzuim in de vormen, die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven, beveelt de Hooge Raad eene nieuwe instructie der zaak, te beginnen met de oudste acte, in welke de nietigheid begaan is, en verwijst bij hetzelfde arrest de zaak:

1°. wanneer het vernietigde vonnis gewezen is door een kantongeregt, aan de arrond.-regtbank tot wier ressort het kantongeregt behoort;

2°. wanneer het vernietigde vonnis is gewezen door eene arr.-regtbank, aan het geregtshof, onder welks regtsgebied de arrond.-regtbank behoort;

3°. wanneer het vernietigd arrest is gewezen door een geregtshof, aan een aangrenzend geregtshof.

Art. 100. Bij de bijzondere wetten, die de bevoegdheid der collegien regelen, waaraan eenige regtsmagt is of mogt worden opgedragen, worden de gevolgen der vernietiging hunner uitspraken door den Hoogen Raad bepaald.

Art. 101. De Hooge Raad heeft de bevoegdheid, om van alle regterlijke collegien, wier uitspraken aan zijne herziening in cassatie onderworpen zijn, berigten en inlichtingen, met of zonder opeisching van stukken te vorderen betrekkelijk zaken, waarin zijne beslissing gevraagd wordt.

Art. 102. De Hooge Raad, door de klagte der belanghebbende partij, of op eenige andere voldoende wijze, kennis dragende, dat er verzuim heeft plaats gehad in het vervolgen van misdrijven, aan zijne regtsmagt onderwerpen, noodigt den procureur-generaal uit, om ten dien aanzien onderzoek te doen en verslag uit te brengen.

Na dit verslag gehoord te hebben, kan de Hooge Raad, daartoe termen vindende, bevel geven, dat eene geregtelijke vervolging worde ingesteld.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de referendarissen bij de regterlijke collegien.

Art. 103. Bij alle regterlijke collegien, de kantongeregten daaronder begrepen, kunnen twee of meer onbezoldigde referendarissen worden geplaatst, die, zonder tot het uitbrengen eener stem bevoegd te zijn, de zittingen en beraadslagingen bijwonen, en aan wie eenige bepaalde werkzaamheden kunnen worden opgedragen.

Art. 104. Deze referendarissen worden door den Minister van Justitie gekozen uit hen, die aan eene van 's Rijks hoogescholen den graad van meester in de regten hebben verkregen.

Alvorens die betrekking te aanvaarden, leggen zij in handen van den kantonregter of van den voorzitter van het collegie, waarbij zij geplaatst zijn, den eed van geheimhouding, ten aanzien der door hen te behandelen zaken en bij te wonen beraadslagingen, af.

Zij, die gedurende twee jaren in deze betrekking zijn werkzaam geweest, worden tot het staats-examen toegelaten, na welks gunstigen afloop zij tot regterlijke ambten benoembaar zijn.

Art. 105. De referendarissen bij kantongeregten wonen de zittingen bij en brengen over iedere daar behandelde zaak een schriftelijk advijs uit, waarop door den kantonregter bij zijne beslissing zoodanig acht wordt geslagen, als hij vermeent te behooren.

Art. 106. Bij alle overige regterlijke collegien, brengen zij omtrent de behandelde zaken alleen dan verslag of advijs uit, wanneer de voorzitter dit vordert.

De voorzitter heeft wijders de bevoegdheid, om aan de referendarissen, die bij zijn collegie geplaatst zijn, eene bepaalde soort van werkzaamheden, hetzij ter griffie, hetzij elders op te dragen

Art. 107. In overleg met het hoofd van het openbaar ministerie bij een regterlijk collegie, kan deszelfs voorzitter ook een of meer dezer referendarissen bepaaldelijk voor de werkzaamheden van het parquet aanwijzen.

Op de openbare teregtzittingen kan aan dezen door het hoofd van het openbaar ministerie de mondelinge ontwikkeling van conclusien worden opgedragen; de conclusie zelve wordt door een der ambtenaren van het openbaar ministerie genomen.

Ten aanzien der deelneming aan de inwendige werkzaamheden van het parquet, moeten zij de leiding van het hoofd van het openbaar ministerie volgen.

Art. 108. Bij het reglement van inwendige dienst, wordt nader bepaald, in welke gevallen zij tot het bijwonen der beraadslagingen in raadkamer worden geroepen, en welke werkzaamheden hun daarbij kunnen worden opgedragen.

Overgangs-bepalingen.

Art. 109. De bij het in werking komen dezer wet in ambtsbetrekking zijnde president, vice-president en leden van, mitsgaders de procureur-generaal, advocaten-generaal, griffiers en substituut-griffiers bij den Hoogen Raad, blijven die betrekking gedurende hun leven bekleeden.

De bepalingen van artt. 13 tot 15 zijn echter ook op hen toepasselijk.

Art. 110. Tot de zamenstelling der geregtshoven komen in de eerste plaats in aanmerking de leden van, en de ambtenaren van het openbaar ministerie, benevens de griffiers en substituut-griffiers bij de provinciale hoven.

Aan hen, die in die zamenstelling niet kunnen worden begrepen, wordt een wachtgeld toegelegd ten bedrage van 2/3 van hunne tegenwoordige bezoldiging.

Dit wachtgeld vervalt, zoodra zij tot eene betrekking geroepen worden, waaraan eene gelijke of hoogere bezoldiging verbonden is, hetzij zij die betrekking aannemen of weigeren.

Art. 111. De tegenwoordige ambtenaren van de regterlijke magt, Nederlanders zijnde, doch overigens de vereischten niet bezittende bij deze wet bepaald, kunnen nogtans benoemd worden tot gelijksoortige ambten als zij thans bekleeden.

Art. 112. De bepalingen dezer wet, waarbij tot benoembaarheid voor regterlijke betrekkingen, behalve den graad van meester in de regten, ook de aflegging van een staatsexamen gevorderd wordt, zijn niet van toepassing op de zoodanigen, die vóór den 1sten Maart 1851 den graad van meester in de regten aan eene van 's Rijks hoogescholen verkregen hebben.

Art. 113. Het tijdstip, waarop de tegenwoordige wet in werking treedt, wordt door den Koning vastgesteld.

Met het in werking treden dezer wet houden op van kracht te zijn, de wet van den 18 April 1827 (*Staatsblad* N°. 20), zoo als die bij de wet van den 28 April 1835 (*Staatsblad* N°. 10) is veranderd en bekrachtigd, en de wet van den 29 Mei 1849 *Staatsblad* N°. 21.)

Uit de bij dit WETS ONTWERP gevoegde MEMORIE VAN TOELICHTING, ontleenen wij kortelijk het volgende:

Korten tijd na de aanneming der wijzigingen in de Grondwet, heeft het voormalig Gouvernement in zijn bekend verslag van den 13 November 1848, de hoofdtrekken aangewezen van hetgeen, naar zijn inzien, bij de voldoening aan het voorschrift van het 5de additionneele artikel der Grondwet behoorde te worden verrigt. De Regering heeft, na ernstig en bedaard overleg, geene vrijheid gevonden, om zich met dit stelsel te vereenigen. Hoe doordrongen ook de Regering zij van de hooge noodzakelijkheid om, waar het slechts eenigermate kan, de staats-uitgaven te verminderen, zoo maakt zij echter zwarigheid aan het stelsel van bezuiniging zoodanige uitbreiding te geven, dat daaronder de eerste behoeften van iedere welingerigte maatschappij zouden kunnen lijden. De toebetrouwde staatsinkomsten met zuinigheid en overleg te besteden, geene enkele nuttelooze uitgave te doen noch te gedoogen, maar ook niet uit overdreven bezuinigings-zucht voor uitgaven terug te deinzen, die door staatsbelang gebiedend gevorderd worden, acht zij hare roeping en pligt.

Wanneer nu niet ontkend kan worden, dat regtsveiligheid voor allen het hoofddoel van den Staat is, en dat eene onafhankelijke en naar de behoeften der maatschappij ingerigte regtsmagt een der hechtste, zoo niet de hechtste waarborg

voor die algemeene regtszekerheid is, dan vertrouwt de Regering de gevolgtrekking te hebben geregtvaardigd, dat bij de regeling van het regtswezen in de eerste plaats de doelmatigheid en eerst daarna de kostbaarheid, in aanmerking moet komen.

De Regering wil toegeven, dat de berekening der kosten van pleitbezorgers, die volgens de bestaande wettelijke verordeningen ten laste der verliezende partij gebragt worden, in het belang der regtzoekenden eene andere regeling schijnt te vorderen, maar ook dit bezwaar, hetwelk met meerderen en minderen aandrang herhaaldelijk is ter sprake gebragt, is van de regterlijke inrigtingen geheel onafhankelijk en kan bij eene herziening van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering worden opgeheven of gewijzigd, waartoe echter eerst na het tot stand komen eener nieuwe regterlijke inrigting kan worden overgegaan.

Bij het boven aangehaald verslag van 13 Nov. 1848, is als een der diepst ingrijpende veranderingen voorgesteld de afschaffing van het middel van cassatie der in het hoogste ressort gewezene uitspraken in burg. zaken. Met dit stelsel meent de Regering zich niet te mogen vereenigen. De nuttigheid, ja men mag schier zeggen de noodzakelijkheid, van eene zoogenaamde *cour régulatrice* ter bevordering van eenheid in de wets-toepassing is door meerdere beroemde schrijvers, en onder anderen door onzen verdienstelijken landgenoot Meijer met zooveel kracht ter overtuiging betoogd, door het voorbeeld van andere landen, waar die instelling sedert vele jaren bestaat, zoo zeer gestaafd, en door onze eigene ondervinding sedert 1838 zoo volkomen gebleken, dat het verloren gaan eener dusdanige instelling waarschijnlijk spoedig zoude worden betreurd.

Bij het verslag van den 13 November 1848 is het denkbeeld aangeprezen, om de thans bij de provinciale geregtshoven berustende regtsmagt in crimineele zaken aan raden van justitie op te dragen, met dien verstande, dat van hunne uitspraken geen hooger beroep, maar alleen cassatie zoude worden toegelaten, en, zoowel ter bevordering der eenvormigheid in de strafregtelijke regtsbedeeling, als ter besparing van vele geregtskosten, het appèl in alle correctionnele zaken afgeschaft, met vrijlating van het beroep in cassatie.

De Regering heeft gemeend ook dit stelsel niet te mogen aankleven.

De mogelijkheid van dwaling en de verpligting des wetgevers om den weg tot herstel vrij te laten, waarop alle hooger beroep rust, zijn bij de regtsbedeeling in strafzaken niet minder aanwezig dan bij die in burgerlijke twistgedingen, en de betrekkelijk hoogere waarde der van 's regters uitspraak afhangende belangen, moet aan die gronden tot vrijlating van het hooger beroep in strafzaken een nog grooter gewigt bijzetten.

Het (*Staatsblad* N°. 11) bevat het Kon. besluit van den 19den Februarij 1851, waarbij de gemeente Axel ook wordt aangewezen als losplaats van steenkolen bij aanvoer langs het kantoor Bath.

Uit de memorie van toelichting van den minister van finantiën, gevoegd bij het ontwerp van wet, waarbij wordt voorgesteld, om den termijn van de verjaring der muntbilletten van 1845 te verlengen tot den laatsten December van 1851, blijkt, dat van het kapitaal van 30 millioenen nog in het bezit van bijzondere personen kan zijn een bedrag van 2656 stuks, gezamenlijk uitmakende een beloop van *f* 30,975.

Verscheidene bezitters dezer stukken hebben zich tot den Koning gewend, met verzoek, om dezelve alsnog tegen muntspeciën te mogen verwisselen, voorgevende van, deels uit onkunde, deels wegens afwezigheid, niet tijdig daarin te hebben voorzien; — welke verzoeken echter, ter zake van de uitdrukkelijke bepaling der wet, zijn afgewezen. Van het bekende tot het onbekende besluitende, vermeent de regering, dat de meeste overige houders zich in gelijke omstandigheden zullen bevinden, en dat ten aanzien van alle eenige toegevendheid mag worden betoond; te meer, daar de bereidwilligheid, met welke het muntpapier in den omloop is ontvangen, goede vruchten heeft gedragen voor het behoud eener toereikende circulatie bij het herstel der zilveren munt. Aan 's rijks schatkist mogë alzoo een niet onbelangrijk voordeel ontvallen; — daarop was echter niet gerekend, en door dergelijke vrijgevigheid wordt het krediet van den Staat verhoogd en voorzeker gunstig gewerkt op den gemakkelijken omloop van het muntpapier, hetwelk, ingevolge de wet van September 1849, de goudenstandpenningen vervangt.

De minister van binnenlandsche zaken heeft onderscheiden exemplaren aangekocht van het werk, getiteld: *over den Landbouw in Frankrijk, Belgie, Nederland en Zwitserland*, door le Bailly de Tilleghem en in de voornaamste bouwkundige boekverzamelingen des rijks ter beschikking gesteld.

Door den Staatsraad, lands-advokaat, den heer Mr. Faber van Riemsdijk, is aan Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken een advies uitgebragt over den eigendom van het Haarlemmer-Meer. Door ZEd. G. zijn, tot oplossing dier vraag, twee punten onderzocht en beoordeeld, namelijk: *a* Welk regt heeft de stad Leiden in 1583 betrekkelijk het Meer verkregen? en *b* welk regt kan daaruit voortvloeijen ten aanzien van het Meer, zoo als het thans bestaat en droog gemaakt zal worden? Terwijl, om dat advies genoegzaam volledig te doen zijn, daarbij, in de derde plaats, in aanmerking is gekomen de vraag: *c* Hoedanig men zich verder ten aanzien der stad Leiden, bij de droogmaking van het Meer, zal moeten gedragen?

In het begin der laatst afgeloopen week maakten wij onder de Duitsche post melding van twee strenge keizerlijke ukasen betreffende de recrutering in Joodsche gemeenten in Rusland. De *Toekomst* zegt deswege het volgende:

»Uit deze beide Keizerlijke Russische ukasen blijkt, dat, in de tweede helft der negentiende eeuw, onder een geroemd Vorst, bevelen worden gegeven, waarbij bepaald wordt: 1°. dat derden moeten boeten voor iets waaraan zij geen schuld hebben, en 2°. dat een mensch in de opbrengst der belasting voor twee duizend roebels geldt! Ziedaar de zin van het Keizerlijk Vaderlijk bestuur omtrent zijne *geliefde* onderdanen!!"

Men leest in de *Zeeuwsche Courant* het volgende uit Middelburg geschreven berigt:

»Naar wij vernemen, zijn door een industrieel in deze provincie de statuten ontworpen, tot daarstelling eener commissie voor het fabriekwezen in Zeeland, wier werkkring zich zal bepalen tot de bevordering van den bloei der fabrieken, trafieken, neringen en handteringen in dit gewest; voornamelijk, door den invoer van verbeterde werktuigen en gereedschappen, het toekennen van premien voor nieuwe fabrieken, het nemen van proeven etc. etc.

»Ongetwijfeld moet de bloei van deze takken van het volksbestaan gunstig terugwerken op de algemeene welvaart, en zullen dezelve, zonder eene bepaalde verlichting en wetenschappelijke opleiding, spoedig geheel verdrongen worden van onzen bodem, tot groot nadeel van het algemeen; terwijl bij het bestaan van zoodanige commissie spoedig allewege nieuwe, en nu nog in Zeeland onbekende fabrieken zullen verrijzen, welke aan duizenden een middel van bestaan zullen verschaffen. Er circuleert reeds een adres aan de Staten van Zeeland, houdende aanvraag, om de kosten dier commissie uit de provinciale kas te doen bestrijden en jaarlijks eene subsidie te erlangen, geëvenredigd aan het groote nut eener zoodanige instelling.

»Men zegt dat de Staten van Zeeland in Maart zullen bijeenkomen, ten einde te delibereeren over het al of niet, door eene subsidie van wege de provincie, in stand houden der Prov. Commissie van Landbouw."

LEYDEN, 24 Februarij. De regeling van het geschil met het Huiszittenhuis wordt elken dag te gemoet gezien. Nadat partijen over en weder over de zaak hebben gecorrespondeerd, is ze het laatst, den 8sten dezer, bij den raad der stad behandeld; en zijn de punten voor die schikking, negen in getal, thans in handen van den kerkenraad. Het is te wenschen, dat deze van denzelfden verzoenenden geest zal zijn als de raad der stad dit is; wij twijfelen daaraan niet. *(N. R. C.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Februarij. De Wetgevende Vergadering hield heden eene weinig beduidende zitting. De heer Savatier-Laroche zal in de Kamer het sein geven tot een nieuwen storm. Hij heeft namelijk aangekondigd, dat hij den Minister van binnenlandsche Zaken zou interpelleren over het besluit van 18 Febr. ll., waardoor, volgens zijne meening, de wet op de gemeente-raden op eene ergerlijke wijze geschonden wordt.

Heden werd in de Kamer rondgedeeld, het rapport der commissie betreffende een buitengewoon crediet aangevraagd voor het expeditie-leger in Italie. De commissie concludeert tot aanneming van het ontwerp. Echter is het tevens gebleken, dat het tijdstip, waarop de Fransche troepen Italie zullen verlaten, nog verre verwijderd is.

— De 17e Commissie van het parlementair initiatief heeft gisteren besloten het voorstel der Montagne, betreffende de te verleenen amnistie, niet in overweging te nemen. De heer Piscatory is tot rapporteur benoemd.

— Het bekende voorstel van den heer Creton zal vooreerst nog niet behandeld worden. De legitimisten zelven hebben eenparig tot dat uitstel besloten.

— De uit de departementen ontvangen tijdingen betreffende de viering van den verjaardag der Februarij omwenteling, luiden zeer gunstig.

MADRID, 20 Februarij. Nog altijd duurt hier de onzekerheid voort, en kruisen elkander allerlei veronderstellingen, hetzij nopens eene nieuwe zamenstelling van het kabinet, dat met eene gedeeltelijke aftreding bedreigd wordt, hetzij betreffende de ontbinding der Cortes. Men zeide heden dat een koerier was afgezonden om den gen. Narvaez terug te roepen. Wat van dit alles zij, is nog niet met zekerheid te bepalen.

— Gisteren hield de commissie voor de schuldregeling eene niets beteekenende zitting. Hare werkzaamheden gaan met traagheid voort.

— Ook in Lissabon heeft eene ministerieele krisis geheerscht. Graaf Thomar achtte zich gekrenkt wegens eene nederlaag van 52 stemmen in de Kamer ter zake van zijn voorstel betreffende de beperking van het kiesregt. Hij zal echter weder aanblijven.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Febr. Wat van de zamenstelling van het nieuwe ministerie bekend is, bepaalt zich tot het volgende: Lord John Russell verklaarde gisteren in het Huis der Gemeenten, dat H. M. aan Lord Stanley de zamenstelling van een kabinet had willen opdragen, doch dat deze voor die taak bedankt had. H. M. zag zich dus in de noodzakelijkheid gebragt om op nieuw hare toevlugt tot de Whigs te nemen. Gisteren avond dacht men, dat de kanselier der schatkist, Sir Charles Wood en graaf Grey de eenige aftredende leden zouden zijn. De bill, betreffende de geestelijke titels, zou door het nieuw te benoemen kabinet terstond worden hervat. De Katholijken zullen natuurlijk gaarne de aftreding van Lord Palmerston zien, wiens trouwlooze staatkunde aan hunne godsdienst zoo veel kwaad berokkend heeft.

Volgens *de Globe* van heden had Lord John Russell van het vormen van een nieuw kabinet afgezien, en was Lord Stanley op nieuw bij de Koningin ontboden, met welke hij eene langdurige conferentie heeft gehad.

De zittingen der beide Parlementshuizen zijn tot Vrijdag verdaagd.

— Een portret van Lord John Russell is ll. Woensdag te Tralee verbrand, onder luide kreten van het gemeen.

— Ll. Zaturdag werd te Dublin eene Katholijke *meeting* gehouden, met het doel om tegen de bill van Lord Russell te protesteren. Meer dan 10 000 personen woonden deze vergadering bij, die overigens in de beste orde afliep.

— Men zegt dat te Londen, gedurende de tentoonstelling, een *letterkundig congres* zal worden gehouden, waarop het regt van eigendom ten aanzien van werken des geestes, zal worden besproken.

— Brieven uit Monte-Video van 25 December, melden, dat het Braziliaansche ministerie zijn ontslag heeft gekregen; er wordt eene aanzienlijke krijgsmagt naar de grenzen gerigt, en eene talrijke vloot naar Monte-Video afgezonden. Met Paraguay is een of- en defensief verdrag gesloten. Rosas maakt zich gereed tot een hardnekkigen worstelstrijd.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 Febr. Het bevestigt zich thans volkomen dat het geschil tusschen Egypte en de Porte beslegt is. Zelfs schijnt het, naar luid der Weener dagbladen, dat dit geschil nooit een zoo ernstig karakter heeft gehad als men het in het begin heeft willen laten voorkomen. De minnelijke tusschenkomst van de gezanten der groote mogendheden is voldoende geweest om de zaak geheel te vereffenen.

— De vergadering ll. Zondag door het *plenum* der Duitsche gevolmagtigden te Dresden gehouden, heeft de voorstellen van Oostenrijk omtrent de beperking van het stemmen-aantal bij het centraal bestuur overeenkomstig het advies der commissie, verworpen. De vier koningrijken stemden *vóór*; de kleinere staten, met Baden, *tegen*. De discussien waren vrij scherp.

Op voorstel van Pruissen, zal over 14 dagen eene nieuwe vergadering worden belegd, terwijl men in dien tusschentijd tot nadere overeenstemming zal pogen te geraken. Na afloop van de vergadering hebben Vorst Schwarzenberg en de baron Manteuffel, in tegenwoordigheid der Oostenrijksche en Pruissische gevolmagtigden, weder eene langdurige conferentie gehouden. De Pruissische minister president heeft daarop eergisteren Dresden verlaten, en was dien avond te Berlijn aangekomen. Ook vorst Schwarzenberg keerde naar Weenen terug. Men verzekert dat de beide ministers over veertien dagen weder te Dresden zullen bijeen komen.

— Men schrijft uit Dresden: »Het is thans stellig gebleken dat het Fransche gouvernement aan het Weener kabinet eene nota heeft doen toekomen, waarin Oostenrijk, met betrekking tot zijn verlangen, om met al zijne Staten tot het bondgenootschap toe te treden, verwezen wordt naar de bepalingen der verdragen van 1815 die zich daartegen verzetten. Tevens is daarbij aangemerkt, dat ook de in 1848 plaats gehad hebbende inlijving der niet Duitsche gewesten van Pruissen, nog de toestemming behoeft der mogendheden, welke aan de bedoelde traktaten hebben deel genomen. Intusschen schijnt noch Oostenrijk, noch Pruissen genegen te zijn aan deze aanmatiging van om zich met onze inwendige aangelegenheden te willen bemoeijen, toe te geven.

»Men zal allereerst bij eene krachtige nota antwoorden, dat het 't allerminst aan Frankrijk, hetwelk de verdragen van 1815 reeds twee maal geschonden heeft, voegt, om zich tegenover twee Staten, welke zich in hunne betrekkingen tot het buitenland steeds als de meest getrouwe en naauwgezette uitvoerders der verdragen van 1815 betoond hadden, tot verdediger van die verdragen op te werpen; en dat men zulks vooral daar niet kon toelaten, waar het eene zuiver inwendige aangelegenheid van Oostenrijk en Pruissen betreft. Voor het geval echter dat Frankrijk aan zijn protest gevolg

penderhand meerder nadruk mogt willen bijzetten, zal men onverwijld de noodige maatregelen beramen om zich daartegen te verzetten. Dat men voor het overige ook buiten 's lands aan de tegenwoordige bijeenkomst van den vorst von Schwarzenberg en den heer von Manteuffel buitengewoon gewigt hecht, blijkt daaruit, dat in de laatste dagen ook onderscheiden vreemde diplomaten uit Weenen en Berlijn alhier zijn aangekomen."

— De hertogin van Orleans wordt met hare beide zonen te Eisenach verwacht.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* berigt dat de kolonel Filippo Marina tot minister van oorlog is benoemd.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 Februarij. Gisteren heeft de Senaat met algemeene (44) stemmen, het budget van oorlog aangenomen.

— De Kamer van Vertegenwoordigers heeft gisteren de artt. 1 tot 46 aangenomen van het wets-ontwerp betreffende de herziening van het hypothecaire stelsel.

STADSNIEUWS.

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noord-Holland, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt: *a.* dat de jagt op ganzen en eenden met den 21sten Maart aanstaande zal zijn gesloten, en dat van dien tijd af ook het kooijen door de kooilieden, niet zal mogen worden uitgeoefend, maar evenzeer, als de bedoelde jagt, gesloten zal blijven; *b.* dat wijders de jagt op watersnippen, tot en met 14 April e. k. zal mogen worden uitgeoefend.

In de 213de Staats-Loterij, zijn in de 4e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 8695 ƒ5000, N°. 10581 ƒ1250, N°. 12288 en 19345 ieder ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Februarij.

GETROUWD (26 Febr.): Is. A. Namias met E. Pereira.

BEVALLEN (26 Febr.): J. S. van Beers, geb. van den Berg, D.

OVERLEDEN (21 Febr.): Louis Jacobson, 12½ j. — (23 Febr.): J. H. Renken, 40 j. 5 m. - C. van Delden, 48 j. - H. A. Rouw, 48 j. - Jan Clasen, 40 j. — (24 Febr.): W. ter Horst, 47 j. — (25 Febr.): Grietje Sara Terbeek, 7 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		26 FEBR. 4½ u. gebr.	27 FEBR. [illegible]		
NEDERL., Werkel. Sch à	2½ pCt.	57⅞	57⅞	57⅞	57 3/16
Dito Dito	3 »	67 11/16	67 11/16	67¾	
Dito Dito	4 »	88⅝	88⅝	88½	
Dito Obligatien O. I.	4 »	87¾			
Amortis. Syndic.	3½ »		88⅞		
Handel-Maatschappij	4½ »	108¼	108⅜		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »				
Aand. Holl. S. M.	» »	65	63⅛		
Obligatien	» »				
BELGIE, Obligatien 1844	» »				
Cert. bij de Belg. Bank,	2½ »				
Dito bij Rotsch en Volksw	» »	47¾	47 9/16	47¾	
FRANKRIJK, Obligatien	3 »	53 11/16	53⅝		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5 »	13 3/16	13⅛	13¼	
Dito Dito £ 510	» »	13¼	13⅜	13 7/16	13 7/16
Dito Onbep. Stukken	» »	13 3/16	13 1/16	13⅛	
Dito	3 »	38	37 13/16	37 13/16	37 13/16
Dito Binnenl. 2400 P.	» »	33 9/16	33 9/16	33 11/16	33 11/16
Coup. *Ardoins*	» »	8 13/16	8⅞	9	8 13/16
Passive	» »	5	5		
Fransche Uitgest.	» »	4 13/16	4¾		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4 »	36 1/16	36	36 1/16	
Dito Dito	» »	35 9/16	35½	35 9/16	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	105⅝	105½		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	104¼	104⅛		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		94¼		
Dito	4½ »	94⅛	94⅛		
Dito bij *Hope*	4 »	87½	87 3/16		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	86¼	86 11/16	86¼	
Dito bij id. 5de Serie	4 »				
Cert. te Hamburg	5 »				
Inschrijving in Assignat.	6 »		65¼		
Cert. van dito	» »				
POLEN, Aand. à fl. 500	» »	144½			
Dito met Lot. » 300	»				
AMERIKA, Bank-Actiën	»	2½	2¼		
PRUISSEN, Aand. met Lot. fl. 50	ƒ				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	71	71	71⅛	
Dito	2½ »				
Dito Nieuwe	2½ »	38½	38½	38 7/16	
Dito Nieuwe	5 »	79¼	79⅛	79 3/16	79 3/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »		80		
Dito	4 »		64		
Aand. met Loting fl. 500	ƒ				
Nieuwe dito » 250	»	281			
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5 »		90½		
Dito Leening 1843	5 »				
Dito £ 200	»				
PERU	»				
MEXICO	5 »	34½	34 3/16		
VENEZUELA 6 pCt. nu	4 »		30¾		
NIEUW GRANADA 6 pCt. nu	1½ »		17¾		
ECUADOR	»				
GRIEKEN	ƒ				

Peru uitg. 36¼; Denemarken 5 pCt. 98½; Napels, Cert. bij L. en B. 89½; Polen, Cert. 4 pCt. 75⅝, 13/16.

Binnenl. fondsen waren over het geheel wederom meer aangeboden en flaauwer. 3 pCt. Fransche insgelijks iets lager. Spaansche goed prijshoudend; de overige vreemde fondsen leverde wederom weinig belangrijks op en waren meest alle genoegzaam op hunne vorige koersen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. ƒ	56⅜	Livorno	2/m. ƒ	38¾
„	zigt „	56 7/16	Napels	„ „	81¼
Bordeaux	2/m. „	55¾	Petersburg	„ „	1,81½
„	½/m. „	56	Weenen	6/w. „	27½
Madrid	3/m. „	242,—	Augsburg	„ „	35¼
Cadix	„ „	243,—	Frankfort	„ „	99⅝
Seville	„ „	240,—	Hamburg	2/m. „	35
Bilbao	„ „	241,—	„	zigt „	35 3/16
Lissabon	„ „	41½	Londen	2/m. „	11,70
Porto	„ „	41⅝	„	zigt „	11,77½
Genua	2/m. „	46	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 50¼; 5 pc. 98⅞; 1840, 5 pc. 99⅞; Spanje Ard. 5 pc. 13 1/16; Binnenl. 3 pc. 33 11/16; Coupons —; Rom. Leening 76.

PARIJS, 25 Febr. Fransche 3 pc. 57.75; 4 pc. —,—; 5 pc. 96,50; 5 pc. N. 96,65; Schatk. 4⅞,—; Bank-Actien 2240,—; Belg. 1840, 5 pc. 101⅜; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 91¼; 2½ pc. —; Napels 5 pc. 99,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 38; Binnenl. 3 pc. 33⅜; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 930,—; Haïti —; Portugal 5 pc. —; Rom. Leening 77.

MADRID, 20 Febr. Spanje 3 pc. 34 5/16; 5 pc. 15; Uitg. Schuld 5 3/16; Coupons 8⅛.

LONDEN, 25 Febr. Cons. kont. — a —; op tijd 96⅝ a 96¾; Braz. 92½ a 93½; 1829/39 90½ a 91½; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77 a 80; N. L. 5 pc. 103 a 104; Ecuador 3¾ a 4; Gren. 17½ a 18; Uitgest. 3⅞ a 4⅛; Mexico 33½ a 33¾; Peru 4 pc. 80 a 80½; Uitgest. 36 a 36½; Portugal 5 pc. 88½ a 89½; 4 pc. 33½ a 34; 3 pc. 35 a 36; Rusl. 1822, 5 pc. 113 a 114; (N.) 4½ pc. 97 a 97½; Spanje 5 pc. 19¾ a 20; 3 pc. 37⅞ a 38⅛; Coupons — a —; Passive 4⅞ a 5; Holl 2½ pc. 58⅝ a 58⅞; 4 pc. 91⅜ a 92; Venez. 30 a 31; Uitgest. 11½ a 11¾.

WEENEN, 24 Febr. Met. 2½ pc. —; 4 pc. —; 4½ pc 84¾; 5 pc. 96¾; Bank-Actien 1240; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, —.

BERLIJN, 25 Febr. Schuldbr. 3½ pc. 85; Loten 128¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 79⅞; Loten fl. 200 94½; id. fl. 300 142¾; id. fl. 500 82.

HAMBURG, 25 Febr. Rusl. Eng. Leen. 106; Stiegl. 4 pc. 87½; Spanje, Ard. 5 pc. 12¾; Binnenl. 3 pc. 31⅝.

FRANKFORT, 25 Febr. Met. 5 pc. 73⅝; 4 pc. 57¾; 2½ pc 39½; Bank-Actien 1130; Darmst. Loten fl. 50 75¼; id. fl. 25 27½; Badensche Loten fl. 50 54¼; id fl. 35, 33¼; Nassausche 24½; Holl. 2½ pc. 57¼; Wall. Sch. 4 pc. 88¼; Sijndic. 3½ pc. 89.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 26 Febr. Moutwijn ƒ 10; Jenever ƒ 13,50; Amst. Proef ƒ 14,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

LONDEN, 25 Febr. RUWE SUIKER. En vrij wat gedaan in W. I. soorten tot ferme prijzen; verk. zijn 440 v.; in veiling heeft men voor laag middel fijn Barbadoes 41 a 44 s besteed. *St. Mauritius* met levendige vraag; 4416 z zijn in veiling tot volle prijzen verkocht; blond 38 s. 6 d. a 42 s. 6 d., gemeen 37 a 38 s., bruin 32 s. 6 d. *Bengaalsch* gevraagd en zeer ferm; verk. 3749 zak. fijn blank Blank 43 a 43 s. 6 d., middel à goed 41 a 42 s. 6 d., vochtig en gewassen 31 s. 6 d a 32 s. 6 d., St. Mauritius fijn blond 41 a 42 s. zacht bruin 29 a 30 s. *Geraffineerd* met vrij veel handel. Bruine lompen 48 a 49 s.

KOFFIJ. Natieve Ceylan wordt gehouden tot 46 s., 6 d. a 47 s. voor goed ord., maar met weinig handel. Plantagie ferm uit de hand verkocht. Mokka kalmer, maar zonder daling. In veiling is eene partij van 175 b. en 215 halve b. tot 65 a 75 s. voor Clean Garbled gerealiseerd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 26 Febr. H. J. Scholtens, Geertruida Johanna, Dantzig. - L. Oversluizen, Willem Jan, Bergen. — Gisteren nog: J. J. de Boer, Maria, St. Petersburg. - G. H. Kramer, Viatka, Libau.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Febr. J. Hayes, Lord John Russell, (s.) Londen. - W. Cumming, Wave, id. - C. J. Jaski, Anna en Elisa, Cardiff en Singapore - H. R. Giezen, Nijverdal, Dundee. - G. Grilk, Anna Catharina, Newcastle.

HELVOET, 26 Febr. B. Hazewinkel, Jonge Hendrika, Genua. - J. Valkenier, Wilhelmina, Lissabon. - H. Rolfe, Feijenoord, (s.) Londen. - R. Stranack, Rhine, (s.) id. - C. J. J. Ninck Blok, Stad 's Gravenhage, Cardiff - S. Halfweeg, Jeannette, Liverpool.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

SURINAME, Suzanna, Visser: 107 v. Suiker, van Heukelom en Vollenhoven; 89 v. dito, U. Wilkens en Comp.; 85 v. dito, 10 b. Katoen, E. G. Veldwijk; 21 v. Suiker, A. A. Roepel; 40 b. Katoen, Wed. J. de Arripe en Comp. 30 b. Katoen, Charbon en Zoon; 3 v. Arrowroot, G. E. Smit; 1 partij Kwassiehout, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Februarij in lading naar:

Keulen	Jh. Wemmers, Cölln N°. 7.
„	C. Wansing, Vrouw Geertruda.
Mainz	J. Baumans, Jonge Pauline.
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.
Manheim	J. Kroll, Stoltzenfels.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Frankfort en *Cablentz*	N. Itschert, Frankfort N°. 5.
Straatsburg	D. Heiderich, Amsterdam en Weenen.
Maastricht	B. van Mullekom, Stad Maastricht.
's Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Verschure, Men Hoopt. Sluit 1 Maart.
Tiel	F. den Hartog, de Vrouw Geertruida, Vertrekt 4 Maart.

KEULEN, 26 Februarij aangekomen:

Kapt. de Ruyter	van	Amsterdam	met	4456 Ctn.
„ Willms	„	Rotterdam	„	3757 „
„ Linkewitz	„	„	„	2430 „
„ Scholten	„	Dordt	„	1627 „

KEULEN, 26 Februarij in lading naar:

Amsterdam	Kapt Berns Cölln N°. 13.
Rotterdam	„ Kalfs „ „ 2.

Rijnhoogte	ARNHEM	26 Febr.	1 el 2 dm.
	KEULEN	26	5 vt. 3½ „

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.